

Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра української мови, історії та інформаційної діяльності
Bingöl Üniversitesi (Турецька Республіка)
Bartın University (Турецька Республіка)
Nesmettin Erbakan University (Турецька Республіка)
Univerzita Palackého v Olomouci (Чеська Республіка)
Transport and Telecommunication Institute (Латвія)
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Матеріали
VII Міжнародної наукової конференції
«МОВА ТА КУЛЬТУРА У ПРОСТОРИ
НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ:
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

12 березня 2025 року

Київ 2025

УДК 811+008J:001.12/18:378.4(477.411)КАІ(082.1)

M741

Мова та культура у просторі новітніх технологій: проблеми сучасної комунікації : матеріали VII Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 12 березня 2025 р.; ДУ «Київський авіаційний інститут» / за заг. ред. А.В. Сібрук. К., 2025. 136 с.

Містить матеріали наукової конференції з проблем сучасної комунікації мови та культури у просторі новітніх технологій.

Редакційна колегія

доктор пед. наук, доцент Н.І. Мельник

кандидат пед. наук, доцент А.М. Кокарева

кандидат філол. наук, доцент А.В. Сібрук

Рекомендовано до друку Вченою радою ДУ «Київський авіаційний інститут» (протокол № 6 від 23.04.2025)

© Колектив авторів, 2025; © Київський авіаційний інститут

ЗМІСТ

АНТОНЧУК Олександр <i>ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ НАВЧАННЯ</i>	8
БЕМ Наталія <i>ПРОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНЦІВ СВІТОВИМ КОНГРЕСОМ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (СКУМО)</i>	10
ВАРЕНКО Володимир <i>ІНТЕРАКТИВНІ ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ</i>	13
ВИНОГРАДОВА Юлія <i>ОБСТАВИННІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЯК ЧИННИК ВАРІАТИВНОСТІ СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ</i>	16
ГАЖУК-КОТИК Лілія <i>УКРАЇНОЗНАВЧИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ДІАЛЕКТНОЇ МОРФОЛОГІЇ В НУШ</i>	18
ГІМБЕР Хритисна ЛИТВИНСЬКА Світлана <i>УКРАЇНСЬКА МОВА – ЦЕ ЗБРОЯ У БОРОТЬБІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ</i>	20
ГРОНА Наталія <i>ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН: ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ</i>	22
ДИЯК Олена <i>ІНТЕЛЕКТ-КАРТА ЯК ЗАСІБ УПОРЯДКУВАННЯ Й УНАОЧНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ</i>	24
ДОБРОВОЛЬСЬКА Людмила <i>МОТИВАЦІЙНІ ОСНОВИ ПОЗИВНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ</i>	26

ДУБИК Христина <i>ЛЕКСИКА РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ: ФУНКЦІЇ ПОЗАНОРМАТИВНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ОДИНИЦЬ</i>	28
КАВАДАҀІ Abdülkadir <i>EARLY BILINGUALISM: UNLOCKING COGNITIVE SUPERPOWERS</i>	33
КАВАДАҀІ Abdülkadir <i>FROM SCREENS TO SPEECH: YOUTUBE AND LANGUAGE GROWTH</i>	38
КІРІЛІЧЕВА Владена <i>КОМУНІКАТИВНІ ФУНКЦІЇ ЕВДЕНЦІЙНОСТІ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ</i>	45
КОРНУХ Олександр ЛІТВИНСЬКА Світлана <i>УКРАЇНСЬКА МОВА – ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ</i>	47
КОЧУКОВА Наталія <i>ЕКОНОМІЧНІ НЕОЛОГІЗМИ В МОВІ УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА</i>	48
КУЗЬМИЧ Оксана <i>РЕДУКЦІЯ ЯК СИНТАКСИЧНЕ ЯВИЩЕ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ</i>	50
КУЧЕРЕНКО Ірина <i>ФЕМІНІТИВИ ЯК ВИРАЗНИК ГЕНДЕРНОЇ РІВНОПРАВНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ</i>	53
ЛІТВИНСЬКА Світлана <i>РЕПОРТАЖ У МЕДІЙНОМУ ІНТЕРНЕТ- ПРОСТОРІ</i>	56
МАМЧУР Лідія <i>АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ</i>	58
МУНОЛ Valentyna SLYNKO Ірина <i>FEATURES OF THE TRANSLATION AND FUNCTIONING OF</i>	

<i>COMPLEX ENGLISH TERMS IN THE FIELD OF MARKETING</i>	62
NESTEROVA COŞKUN Svitlana <i>EXPANDING THE CONCEPT OF KNOWLEDGE IN THE AGE OF AI AND MOLECULAR BIYOLOGY: THE NEED FOR REDEFINITION</i>	66
ОНУФРІЙЧУК ГАННА <i>ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ</i>	68
ПАВЛЮК Наталія <i>МОВНА ОСОБИСТІТЬ У ДОБУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	71
ПЕТРЯНИК Маргарита ЛИТВИНСЬКА Світлана <i>УКРАЇНСЬКА МОВА – ЗАПОРУКА ІСНУВАННЯ НАЦІЇ</i>	73
ПОКРОВСЬКА Таїсія <i>СЕМАНТИКО-СЛОВОТВІРНА СВОЄРІДНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО СЛЕНГУ В ЧЕСЬКІЙ ІНТЕРНЕТ- КОМУНІКАЦІЇ</i>	75
ПОЛЩУК Орест <i>ДОСЛІДЖЕННЯ СИНТАКСИЧНОЇ СКЛАДНОСТІ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО ТЕКСТУ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ</i>	77
ПРИБЛУДА Людмила <i>ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСІВ</i>	80
ПРИХОДЬКО Оксана <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ДИСКУРСІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ОСВІТНЬОЇ І НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	82
РИЧАГІВСЬКА Юлія <i>ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІ АНТРОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР</i>	85
СЕМАШКО Тетяна <i>ВПЛИВ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОЦЕС МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ</i>	87

ПРИБЛУДА Людмила

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ СВІТОВИЙ ПРОЦЕСІВ

У глобалізованому світі неологізми швидко поширюються завдяки інтернету, соціальним мережам і міжнародній культурній взаємодії. Багато нових слів виникають через технологічний прогрес. Так, дедалі частіше англізми стають частиною повсякденної мови, витісняючи традиційні відповідники. Водночас неологізми відображають суспільні зміни. Завдяки глобалізації нові слова швидко адаптуються в різних мовах, зберігаючи свою первинну форму або набуваючи локальних варіантів. Так, Н. Стратулат зауважує, що зміни в мові постають як результат дії зовнішніх чинників – передусім інтенсифікації науково-технічного прогресу, демократизації суспільного життя. Усе це, на думку дослідниці, зумовило формування семантичних неологізмів, що демонструють формування актуальних на сьогоднішній день лексико-семантичних груп, передусім наукової сфери, зокрема таких її галузей, як інформатика, техніка, медицина, юриспруденція, фінанси, біологія, лінгвістика [Стратулат: 77].

Дослідження лексикосемантичної системи сучасної української літературної мови привертало увагу як українських, так і закордонних мовознавців, як-от: В. Жайворонка, Д. Мазурик, Л. Полюги, П. Селігея та ін. Студіювання неологізмів присвячено низку праць, зокрема І. Андрусак, Л. Вакулович, О. Сербенської, Н. Стратулат, О. Кабиш, Л. Підкамінної, О. Стишова тощо.

Н. Стратулат підкреслює: «Аналізуючи причини появи нових значень слів, ми спираємося на поняття семантичної структури слова, що є однією з внутрішньомовних засад для формування нових лексичних значень. Вивчення смислових модифікацій на основі компонентного аналізу являє собою опис елементів єдиного семантичного цілого: зіставлення вихідного й похідного значень, виявлення мінімальних складників семантики слова, визначення

динаміки сем, причин та шляхів трансформації смислових компонентів слова» [Стратулат: 70]. Поява та функціонування інноваційної лексики зумовлені історично, адже неологізм існує лише до того часу, коли він стає візуальним і починає часто використовуватися значною кількістю мовців [Кабиш: 72].

Л. Вакулович зазначає, що з-поміж лексем-неологізмів, які «постійно поповнюють нашу мову, можна виділити декілька їх різновидів, а саме: **новотвори** – відомі морфемі виступають у незвичних поєднаннях, утворюючи слова із зовсім новими значеннями: *етнополітика, правоцентристський, деолігархізація, деокупація*; **власне неологізми** – слова, із рисами абсолютної новизни як форми, так і змісту: *брифінг, коаліція, омбудсмен*; **семантичні неологізми** – вже наявна у мові лексема, яка розвиває нове значення: *нормандська четвірка, стратегічна сімка, політичний притулок*; **текстові інновації** – пов'язані з усвідомленням соціально-політичних процесів, що відбуваються у світі, але проте не мають статусу потенційно кодифікованих: *коаліціант, опоблоківці, кнопкодавство*; **оказіоналізми** – слова, що утворюються за наявними в мові моделями, але не вживаються у загальноживаному словнику (авторські неологізми): *україноментальність, олігархіада, золотобатонник*» [Вакулович: 14].

Отже, мова є живим організмом, який повсякчас розвивається і на який впливають різні чинники. В умовах стрімкої глобалізації лексичний склад української мови активно реагує на нові реалії, поповнюючись новими лексемами. Неологізми є невід'ємною частиною сучасного глобалізованого світу, відображаючи науково-технологічний прогрес, культурні зміни.

Література

Вакулович Л. Л. Особливості функціонування неологізмів в умовах євроінтеграції. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика. Том 33 (72). № 5. Ч. 1. 2022. С. 13–18.

Кабиш О. Словотвірні та семантичні неологізми в сучасній українській мові. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова*. 2013. Вип. 5. С. 69–75.

Стратулат Н. В. Семантична неологізація як спосіб збагачення словникового складу української мови. *Мовознавство*, 2007, № 3. С. 69–77.